

Het fonds van het bisdom Ieper op het bisschoppelijk archief te Brugge

Als gevolg van het konkordaat van 1801 werden de bisdommen Ieper en Brugge, beide gesticht in 1559, afgeschaft. De burgerlijke departementen van Leie en Schelde werden toen kerkelijk verenigd tot één bisdom, met Gent als hoofdstad. Na de nieuwe oprichting van het bisdom Brugge in 1834, werden de archieven van de voormalige bisdommen Brugge en Ieper in het bisschoppelijk paleis te Brugge ondergebracht. Bij de archivalia van Ieper bevinden zich ook stukken, die afkomstig zijn van het oude bisdom Terwaan, hetwelk in 1559 werd afgeschaft en vervangen door de bisdommen Ieper, Sint-Omaars en Boulogne. Een aanzienlijk gedeelte van het oorspronkelijke Ieperse fonds was na 1801 verloren gegaan, zoals blijkt uit de vergelijking van hetgeen te Brugge werd gedeponeed met de archivalia, die beschreven zijn in de inventarissen van 1741-1788 (1).

Volgens een verslag van 16 januari 1862, over de werkzaamheden in het bisschoppelijk archief te Brugge, was het fonds Ieper toen nog niet geordend (2). Deze ordening werd aangevat door E.H.M. English, die vele losse stukken betreffende het bisdom Ieper in een reeks bundels klasseerde. In onderhavige beschrijving wordt de algemene inhoud van deze bundels alsook van de afzonderlijke registers aangestipt. Hierbij werd gebruik gemaakt van de fiches van de Heer M. Mispelon, die een logische indeling van het fonds heeft ontworpen.

De eerste reeks van de inventaris behelst de stukken

---

(1) Zie verder nummer 1.

(2) Archief van het Bisdom, Reeks N, nr. 33.

van algemeen belang; de tweede reeks betreft de rekeningen; de derde de landboeken; de vierde bevat de handelingen van de bisschoppen van Ieper; de vijfde beschrijft de stukken van het Ieperse seminarie; de zesde is de lijst van stukken betreffende het kapittel en de katedraal van Sint-Maarten te Ieper. De laatste twee reeksen beschrijven hetgeen de kloosters en de parochies betreft.

I. Algemeenheden

1. Inventaris van het bisschoppelijk archief van Ieper, 1741-1788.

2. Statuten en oorkonden van Terwaan: *Statuta et ordinationes ecclesiae Morinensis*. — *Liber de privilegiis et iuribus eiusdem ecclesiae*.

3. Oorkondenboek van Terwaan: *Transscripta ex libro privilegiorum notata littera AA. Privilegia*. (N. 2 en 3 zijn gedeeltelijk uitgegeven door T. Duchet en A. Giry, *Cartulaires de Térouanne*, 1069-1474, Saint-Omer, 1881).

4. Oorkondenboek van het Sint-Maartenskapittel: *Registrum nigrum membri Sancti Martini* (Afschrift van stukken van 1200 tot 1543).

5. Register van documenten betreffende de bisschoppen van Terwaan, met een lijst van die bisschoppen tot Frans de Créquy (1535-1552).

6. Uittreksel uit het voorgaande register, in de 16e eeuw geschreven.

7. Register van antwoorden op een vragenlijst van de bisschop van Ieper, 18e eeuw.

8. Kroniek van 1559 tot 1620, door Gerard de Meestere (Gedeeltelijk uitgegeven door F. Van de Putte en C. Carton, *Historia Episcopatus Iprensis*, Brugge, 1851).

9. Register van de handelingen van Karel van Houcke, aartsdiaken van Ieper, 20.6.1607 tot 20.5.1613. — Afschrift van oorkonden: K. van Houcke en de abdij van Nonnebos, 1599-1609. — Beurs van de stichting A. Vlaminck. — *Registrum bursariorum in seminario Iprensi*, 1606-1618.

10. Chirograaf van 1253 (Uitgegeven door E. I. Strubbe, in *Revue Belge de Philologie et d'Histoire*, dl 13, 1934, blz. 764).

11. Drie registers van de stichtingen van Maarten Rythovius, De Snick, Antoon Vlaminck, Willem Van der Smesse.

12. Register van brieven, 14.11.1764 tot 12.5.1768.

13. Losse stukken over de bisschoppen Maarten Rythovius (1562-1583) en Pieter Simons (1585-1605).

14-21. Losse stukken betreffende het bisdom, het kapittel, de katedraal en het seminarie te Ieper. In bundel 14: — Overeenkomst tussen de bisschop van Ieper en de abdij Eversam, 3.3.1609, uitgegeven door M. English, in *Handelingen van het Genootschap Société d'Emulation te Brugge*, dl. 82 (1939), blz. 130-133. — Verslag over het bisdom Ieper door bisschop F.J. de Wavrans.

22. Losse stukken betreffende de dekenijen Ieper, Veurne en Poperinge, 1802-1837.

23. Register van de kosters in dezelfde dekenijen, 1802-1825.

24. Register van formulieren, geschreven onder bisschop F. J. de Wavrans (1762-1784) voor de akten van het bisdom, het kapittel en de officialiteit.

25-28. Processtukken, 17e en 18e eeuw.

II. Rekeningen

29. Rekening van het bisdom Terwaan, 1553-1555.

30. Rekening van de dekenij Terwaan, 1589, 1591-1601.

31-38. Rekeningen van het kapittel.

31. 1695-1707.

32. 1708-1721.

33. 1721-1732.

34. 1733-1744.

35. 1744-1761.

36. 1762-1772, 1774-1776.

37. 1777-1787.

38. Tweede exemplaar van rekeningen, 1756, 1775, 1776, 1778, 1779.

39-42. Rekeningen van de kerkfabriek van Sint-Maarten.

39. 1724-1728.

40. 1730-1732, 1735-1736, 1739.

41. 1740-1742, 1746-1748, 1749-1751, 1760-1766.
 42. Fragmenten van rekeningen, 1780-1790.
 43-45. Bewijsstukken bij de rekeningen.
 46. Manuaal van de ontvangsten van de kerkfabriek, 1760-1770.
 47. Manuaal van uitgaven van dezelfde, 1761-1765.
 48. Rekening van 1580, door Pieter Mariavale.
 49. Rekening van 1582, door Karel de Vynck.
 50. Rekening van gekonfiskeerde goederen, 1582-1585. — Losse stukken van de Staten van Vlaanderen.

III. Landboeken

51. Register van denombrementen, 1385 (Afschrift).
 52. Register van renten en denombrementen, omstreeks 1400.
 53. Denombrementen van goederen toebehorend aan de bisschoppen van Terwaan en Ieper in de parochie Herzele, 1524, 1569, 1612, 1616, 1620, 1625, 1629, 1638, 1640, 1668, 1669.
 54-55. Landboeken van goederen toebehorend aan het klooster van Sint-Maarten.
     54. *Generale registrum bonorum*, 1447.
     55. 1544.
 56. Terrier van goederen toebehorend aan het kapittel van Sint-Maarten, 1763-1790.
 57. Rekening nopens pachten, aansluitend bij de voorgaande terrier.

IV. Handelingen van de bisschoppen van Ieper

58. Handelingen van Maarten Rythovius, 1567-1578.
 59. Handelingen van de vikarissen na het overlijden van Willem Herincx, 25.8.1687 tot 11.6.1691.
 60. Kerkvisitaties van Maarten de Ratabon, 7.7.1694 tot 26.7.1696.
 61. Handelingen van Jan-Baptist de Smet, 1.5.1721 tot 12.7.1732.
 62-63. Handelingen van Willem Delvaux.
     62. 15.7.1732 tot 22.12.1744.
     63. 8.1.1745 tot 7.10.1761.

64-65. Registers van de wijdingen toegediend door Willem Delvaux.

64. September 1739 tot 18.12.1754.

65. 10.1.1755 tot 10.10.1761.

66. Kerkvisitaties van Willem Delvaux, juli 1734 tot 29.8.1747.

67. Samenvatting van de bisschoppelijke kerkvisitaties, 1694-1696, 1733-1749.

68. Handelingen van de vikarissen na het overlijden van Willem Delvaux, 20.10.1761 tot 25.10.1762.

69-71. Handelingen van Felix-Jozef de Wavrans.

69. 30.10.1762 tot 26.3.1771.

70. 5.4.1771 tot 13.8.1783

71. 13.8.1783 tot 28.10.1784.

72-73. Dekanale kerkvisitaties door F. J. de Wavrans bevolen.

72. 1.10.1764 tot 23.10.1764; 20.4.1768 tot 26.7.1768.

73. 23.7.1764 tot 25.8.1764; 5.5.1769 tot 31.7.1769.

74. Register van de wijdingen toegediend door F. J. de Wavrans, december 1762 tot 28.10.1784.

75. Register van de wijdelingen, 1769-1793 (Wijdingen toegediend door F. J. de Wavrans en K. A. van Arberg).

76. Register van benoemingen door F. J. de Wavrans, november 1762 tot 28.10.1784.

77. Register van jurisdictie voor biecht en prediking, november 1762 tot 7.10.1784.

78. Richtlijnen van F. J. de Wavrans aan de pastoors, 1768 (Gedrukt).

79. Handelingen van de vikarissen na het overlijden van F. J. de Wavrans, 4.11.1784 tot 8.4.1786.

80. Register van wijdingen toegediend door Karel-Alexander van Arberg, 9.4.1786 tot 8.5.1795

81. Register van beslissingen en richtlijnen van dezelfde bisschop, 9.4.1786 tot 20.7.1802.

82. Register van huwelijksdispensaties, 11.4.1786 tot 14.4.1792.

83-85. Handelingen van Stefaan-Andreas Fallot de Beaumont, bisschop van Gent, betreffende de dekenijen Ieper, Veurne en Poperinge.

83. 13.6.1802 tot 12.8.1803 (Twee exemplaren).

84. 16.8.1803 tot 20.5.1806 (Twee exemplaren.
 85. 23.5.1806 tot 15.1.1811 (Twee exemplaren.
 86. Register van de dekenij Ieper, 19.5.1803 tot 1806.

V. Seminarie

87. Register van schuldbrieven van de leerlingen ten opzichte van het seminarie, 1569 tot 1580.
 88-90. Handelingen van het seminarie.
     88. 2.1.1606 tot 10.5.1666.
     89. 6.7.1666 tot 15.10.1711.
     90. 25.11.1711 tot 24.9.1792.
 91. Register van de wijdelingen, 22.3.1738 tot 1797.
 92. Lijst van de seminaristen die uit studiebeurzen studeren, 1606-1618 (zie ook n. 9).
 93. Lijst van de leerlingen van het seminarie te Ieper, 1727-1771. — Lijst van de Ieperse seminaristen die te Douai studeren, 1728-1770.
 94. Manuaal van ontvangsten van het seminarie, 23.5.1712 tot december 1757.
 95-101. Losse stukken betreffende het seminarie.
     95. Uittreksels van rekeningen, 1640-1660.
     96. Stichtingen.
     97. Testamenten.
     98. Tienden.
     99. Renten.
     100. Goederen; inventarissen; verscheidene.
     101. Oorkonden, 1450-1789.

VI. Kapittel en katedraal

a. *Handelingen en statuten van het kapittel.*

102. Handelingen van het kapittel, 26.9.1747 tot 26.4.1774.
 103. *Registrum novum*, 15e eeuw, afschrift van akten van 1176 tot 1421.
 104-107. Statuten.
     104. *Statuta et constitutiones cathedralis ecclesiae Iprensis.*

105. *Liber statutorum ecclesiae cathedralis Iprensis. — Catalogus reliquiarum. — Series episcoporum... et canonicorum*, 1562-1830.

106. *Statuta et ordinationes ecclesiae Iprensis*.

107. *Liber statutorum ecclesiae cathedralis Iprensis. — Liber constitutionum ecclesiae cathedralis Iprensis*.

b. *Manualen. Notulenboeken.*

108. Register van betwistingen, 26.1.1672 tot 26.3.1773.

109-110. Registers van notulen.

109. 17.5.1774 tot 30.9.1788.

110. 2.1.1788 tot 16.1.1798.

111. Manuaal van het kapittel, 18e eeuw.

112. Klein manuaal van hetzelfde, 18e eeuw.

c. *Tienden.*

113-114. Losse stukken en tiendenverpachtingen in Artois.

115. Losse stukken over tienden van Sint-Donaas in het Ieperse. — Manuaal van ontvangsten van deze tienden, 1738-1750. — Tienden van het Sint-Maartenskapittel in Artois.

116. Registers van tiendenverpachtingen in Artois, 1772-1790. — Pachtbrieven van tienden, meestal 18e eeuw.

117. Pachtbrieven van tienden, 17e en 18e eeuw.

118. Register van tiendenverpachtingen, 1708. — Pachtbrieven van tienden, 17e en 18e eeuw.

119. Pachtbrieven van tienden, 17e en 18e eeuw.

120. Briefwisseling in verband met tiendenverpachtingen, 17e en 18e eeuw.

121. Eigendomstitels en tiendenverpachtingen.

d. *Stichtingen.*

122. Handboek van het beheer der goederen van de „Kapelanen van Terwaan”, 1742-1764.

123. Handboek van de renten toebehorend aan de „Kapelanen van Terwaan”, 1777-1793.

124. Rekening van de „Kapelanen van Terwaan”, 1776-1779; 1791-1794.

125-127. Handboeken van Joannes Folpe handelend over de *Bursa quotidiana distributionis*, 16e eeuw.

125. *Liber secundus Ioannis Folpe* (Het eerste handboek is verloren).

126. *Liber tertius Ioannis Folpe*.

127. *Liber quartus Ioannis Folpe*.

128. Handboek van de „Beurs der processen”, 1769-1789.

e. *Dienstregeling*.

129. Register van jaargetijden volgens de orde van de kalender, omstreeks 1500.

130. Handboek van de kerkelijke diensten in het jaar 1729.

131. Handboek van de dienstregeling, met kalender 1740-1750.

132. Handboek met uittreksels uit registers, o.a. specificatie van de kerkrechten bij begrafenissen en jaargetijden, 18e eeuw.

133. *Pastorale Ipreuse*, voor de bediening van de sakramenten en sakramentaliën, 10.7.1784.

VII. Kloosters

134. Renteboek van het begijnhof van Sinte-Christina, 1402.

135. Klooster van O. L. Vrouw-ten-Bunder : — Register van geloften, 18.1.1684 tot 12.9.1781. — Biografische notas nopens de kloosterzusters, 1422-1781, in 1781 geschreven. — Statuten en levenswijze, 1781-1782. — Kroniek van het klooster, 1299 tot 27.6.1783, geschreven in 1781-1783.

136. Handboek van de goederen van het klooster der Zusters Clarissen Urbanisten, 1762-1777.

137. Dodenregister van het O. L. Vrouw-gasthuis 1.6.1785 tot 22.3.1815. — Regel van de zusters —

138-139. Registers van examens voor de kleding en de kloostergeloften.

138. 18.9.1744 tot 12.8.1779.

139. 10.9.1779 tot 20.8.1831.

140. Losse stukken nopens de Roesbrugge Damen, en de Ierse Damen, 19e eeuw.

VIII. Parochies

141. Losse stukken nopens verscheidene Ieperse kloosters, 19e eeuw.

142. Losse stukken nopens de parochies van de stad Ieper, 18e en 19e eeuw.

143. Losse stukken betreffende het onderwijs, 19e eeuw.

144. Dekanale kerkvisitaties in de dekenij Waasten, 1732.

145. Dagboek nopens de dekenij Waasten, 6.10.1744 tot 1.10.1771.

146. Dekanale kerkvisitaties in de dekenijen Veurne en Nieuwpoort, 1732.

147. Dekanale kerkvisitaties in de dekenij Veurne, 1806.

148-151. Dekanale kerkvisitaties in de dekenij Poperinge.

148. 1803.

149. 1806.

150. 1809.

151. 1815, 1818, 1823, 1838.

152. Dekanale kerkvisitaties in de dekenij Ieper, 1803, 1806, 1809, 1815, 1818, 1823, 1834, 1842, 1846.

153. Handboek van de aalmoezen ten voordele van de aartsbroederschap van de H. Drievuldigheid tot vrijkoping van de slaven, 1760-1777. — Rekening van dezelfde broederschap, 1751, 1755, 1757, 1783.

B. JANSSENS DE BISTHOVEN